

Privredni rast u celom regionu i dalje je osetljiv kako na udare izazvane vremenskim prilikama, kao što su oštre zime i neočekivane prirodne katastrofe, tako i na činioce koji se odnose na svaku zemlju pojedinačno, poput političke neizvesnosti, ukazuje se u novom Redovnom ekonomskom izveštaju Svetske banke za Zapadni Balkan, u kome je obuhvaćena i Srbija.

Privredni rast na zapadnom Balkanu – koji čine Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, BJR Makedonija i Srbija – opao je tokom 2017, uprkos stvaranju 190.000 novih radnih mesta u prvih devet meseci te godine.

Prema novom Redovnom ekonomskom izveštaju Svetske banke za zapadni Balkan, rast je usporen usled osetljivosti na više činilaca, te je stopa rasta BDP-a za region u celini pala sa 3,1 odsto u 2016. na procenjenih 2,4 odsto u 2017. zbog oštre zime i manjeg obima investicija.

Oporavak rasta u ovoj godini

Očekuje se oporavak rasta na 3,2 odsto u 2018. i 3,5 odsto do 2019. godine

– U regionu se beleži pozitivan trend – navodi Linda Van Helder, regionalna direktorka Svetske banke za Zapadni Balkan: “Sve više građana nalazi posao, dok se zarade polako povećavaju. Međutim, na privredni rast negativno utiču kako domaći tako i inostrani činiooci, što je i potvrđeno usporavanjem rasta u 2017. godini. Stabilniji rast koji predviđamo u narednih nekoliko godina može se ostvariti pod uslovom da se primeni pravilna kombinacija javnih politika i propisa da bi se smanjila osetljivost na udare i podstakao rast.

U Srbiji najmanji rast – 1,9 odsto

Naročito hladna zima prouzrokovala je značajniji uvoz energenata, veliki infrastrukturni projekti zahtevali su više opreme iz inostranstva, a porast potrošnje izazvao je i veći uvoz robe, što je sve za posledicu imalo neznatnu korekciju stope rasta iz prethodne prognoze na dole, odnosno sa 2,6 na 2,4 odsto.

Povećanju BDP-a od između 3 i 4,4 odsto u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i na Kosovu suprotstavljeno je odsustvo rasta u BJR Makedoniji i povećanje od samo 1,9 odsto u Srbiji, najvećoj privredi ovog regiona.

Zaposlenost kod svih u porastu

Ukupni izgledi su pozitivni, pošto se očekuje oporavak rasta u Srbiji i BJR Makedoniji od sadašnjih udara, povećanje investicija u Bosni i Hercegovini i na Kosovu i usporavanje rasta u Albaniji i Crnoj Gori sa završetkom velikih investicionih projekata i nastavkom preko potrebne fiskalne konsolidacije u Crnoj Gori.

Zaposlenost se povećava u čitavom regionu, i to naročito u sektoru trgovine na veliko i malo: nova radna mesta otvorena su u svih šest zemalja tokom 2017. godine.

Prosečna stopa zaposlenosti na Zapadnom Balkanu neprekidno raste, dostigavši u septembru 2017. nivo od 42,6 odsto.

Nezaposlenost u regionu je bila 5,6 odsto manja nego prethodne godine, a nezaposlenost mladih je opala sa 37,5 odsto u 2016. na 31,5 odsto u 2017.

Pa ipak, u izveštaju se navodi da se tempo stvaranja radnih mesta usporava, budući da je stopa rasta zaposlenosti na godišnjem nivou pala sa 4,5 odsto u 2016. na 3,2 odsto u septembru 2017. godine.

Zavisnost od vremenskih prilika

U izveštaju se poziva na smeđe strukturne reforme radi pružanja podrške stvaranju novih radnih mesta i podsticanju održivog rasta na srednji rok.

Privredni rast u celom regionu i dalje je osetljiv kako na udare izazvane vremenskim prilikama, kao što su oštre zime i neočekivane prirodne katastrofe, tako i na činioce koji se odnose na svaku zemlju pojedinačno, poput političke neizvesnosti.

Zemlje regiona se protiv uticaja ovih negativnih faktora mogu boriti reformama kojima se podstiče razvoj privatnog sektora i smanjuju prepreke za učešće radne snage. Politike čiji su ciljevi razvoj fizičkog i ljudskog kapitala, povećanje zaposlenosti i jačanje tržišnih institucija mogu istovremeno unaprediti potencijal ovih zemalja za privredni rast i smanjiti nejednakost među njihovim građanima – kaže se u izveštaju Svetske banke.

Izvor: blic.rs